

جمهوری اسلامی ایران
Islamic Republic of Iran

سازمان استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران

Institute of Standards and Industrial Research of Iran

استاندارد ملی ایران

۱۲۳۹۵

چاپ اول

ISIRI

12395

1st.edition

دندانپزشکی – سامانه های اطلاعاتی در محل
تجهیزات دندانپزشکی در محیط کاری تامین
کننده مراقبت بهداشت دهانی

**Dentistry — Information system on the
location of dental equipment in the
working area of the oral health care
provider**

ICS:11.060.20

به نام خدا

آشنایی با مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران به موجب بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱ تنها مرجع رسمی کشور است که وظیفه تعیین، تدوین و نشر استانداردهای ملی (رسمی) ایران را به عهده دارد.

تدوین استاندارد در حوزه های مختلف در کمیسیون های فنی مرکب از کارشناسان مؤسسه* صاحب نظران مراکز و مؤسسات علمی، پژوهشی، تولیدی و اقتصادی آگاه و مرتبط انجام می شود و کوششی همگام با مصالح ملی و با توجه به شرایط تولیدی، فناوری و تجاری است که از مشارکت آگاهانه و منصفانه صاحبان حق و نفع، شامل تولیدکنندگان، مصرف کنندگان، صادرکنندگان و وارد کنندگان، مراکز علمی و تخصصی، نهادها، سازمان های دولتی و غیر دولتی حاصل می شود. پیش نویس استانداردهای ملی ایران برای نظرخواهی به مراجع ذی نفع و اعضای کمیسیون های فنی مربوط ارسال می شود و پس از دریافت نظرها و پیشنهادهای در کمیته ملی مرتبط با آن رشته طرح و در صورت تصویب به عنوان استاندارد ملی (رسمی) ایران چاپ و منتشر می شود.

پیش نویس استانداردهایی که مؤسسات و سازمان های علاقه مند و ذیصلاح نیز با رعایت ضوابط تعیین شده تهیه می کنند در کمیته ملی طرح و بررسی و در صورت تصویب، به عنوان استاندارد ملی ایران چاپ و منتشر می شود. بدین ترتیب، استانداردهایی ملی تلقی می شود که بر اساس مفاد نوشته شده در استاندارد ملی ایران شماره ۵ تدوین و در کمیته ملی استاندارد مربوط که مؤسسه استاندارد تشکیل می دهد به تصویب رسیده باشد.

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران از اعضای اصلی سازمان بین المللی استاندارد (ISO)^۱ کمیسیون بین المللی الکتروتکنیک (IEC)^۲ و سازمان بین المللی اندازه شناسی قانونی (OIML)^۳ است و به عنوان تنها رابط^۴ کمیسیون کدکس غذایی (CAC)^۵ در کشور فعالیت می کند. در تدوین استانداردهای ملی ایران ضمن توجه به شرایط کلی و نیازمندی های خاص کشور، از آخرین پیشرفتهای علمی، فنی و صنعتی جهان و استانداردهای بینالمللی بهره گیری می شود.

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران می تواند با رعایت موازین پیش بینی شده در قانون، برای حمایت از مصرف کنندگان، حفظ سلامت و ایمنی فردی و عمومی، حصول اطمینان از کیفیت محصولات و ملاحظات زیست محیطی و اقتصادی، اجرای بعضی از استانداردهای ملی ایران را برای محصولات تولیدی داخل کشور و / یا اقلام وارداتی، با تصویب شورای عالی استاندارد، اجباری نماید. مؤسسه می تواند به منظور حفظ بازارهای بین المللی برای محصولات کشور، اجرای استاندارد کالاهای صادراتی و درجه بندی آن را اجباری نماید. همچنین برای اطمینان بخشیدن به استفاده کنندگان از خدمات سا زمانها و مؤسسات فعال در زمینه مشاوره، آموزش، بازرسی، ممیزی و صدور گواهی سیستم های مدیریت کیفیت و مدیریت زیست محیطی، آزمایشگاه ها و مراکز کالیبراسیون (واسنجی) وسایل سنجش، مؤسسه استاندارد این گونه سازمان ها و مؤسسات را بر اساس ضوابط نظام تأیید صلاحیت ایران ارزیابی می کند و در صورت احراز شرایط لازم، گواهینامه تأیید صلاحیت به آن ها اعطا و بر عملکرد آنها نظارت می کند. ترویج دستگاه بین المللی یکاها، کالیبراسیون (واسنجی) وسایل سنجش، تعیین عیار فلزات گرانبها و انجام تحقیقات کاربردی برای ارتقای سطح استانداردهای ملی ایران از دیگر وظایف این مؤسسه است.

* مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران

- 1- International organization for Standardization
- 2 - International Electro technical Commission
- 3- International Organization for Legal Metrology (Organization International de Metrology Legal)
- 4 - Contact point
- 5 - Codex Alimentarius Commission

کمیسیون فنی تدوین استاندارد

«دندانپزشکی – سامانه اطلاعاتی در محل تجهیزات دندانپزشکی در محیط کاری تامین کننده مراقبت بهداشت دهانی»

رئیس:

جعفرزاده کاشی ، طاهره السادات
(دکتری تخصصی دندانپزشکی)

سمت و/ یا نمایندگی

عضو هیئت علمی دانشکده دندانپزشکی دانشگاه
علوم پزشکی تهران

دبیر:

امینی ، شهروز
(فوق لیسانس مهندسی پزشکی)

عضو گروه پژوهشی بیومواد دانشکده مهندسی
پزشکی دانشگاه صنعتی امیرکبیر

اعضاء: (اسامی به ترتیب حروف الفبا)

آقایی ، سبا
(دکتری عمومی دندانپزشکی)

عضو گروه تحقیقات دانشجویی دانشکده
دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی قزوین

اکبریان، سحر
(دکتری عمومی دندانپزشکی)

دستیار تخصصی ترمیمی دانشکده دندانپزشکی
دانشگاه علوم پزشکی تهران

انصاری، ویدا
(دکتری عمومی دندانپزشکی)

عضو گروه تحقیقات دانشجویی دانشکده
دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی قزوین

بصیرنیا ، حلیه
(فوق لیسانس مهندسی پزشکی)

کارشناس سازمان استاندارد و تحقیقات صنعتی
ایران

جواهری، مستانه
(دکتری تخصصی دندانپزشکی)

عضو هیئت علمی دانشکده دندانپزشکی دانشگاه
علوم پزشکی قزوین

دلاور، مهدی
(لیسانس مهندسی مکانیک)

کارشناس واحد مهندسی شرکت فیکای سبز

سرمدت شوشتری ، مریم
(فوق لیسانس مهندسی پزشکی)

عضو گروه پژوهشی بیومواد دانشکده مهندسی
پزشکی دانشگاه صنعتی امیرکبیر

صداقتی ، مائده

دستیار تخصصی ترمیمی دانشکده دندانپزشکی

(دکتری عمومی دندانپزشکی)

دانشگاه علوم پزشکی دانشگاه تهران

کردستانی ، سهیلا
(دکتری بیوشیمی)

عضو هیئت علمی دانشکده مهندسی
پزشکی دانشگاه صنعتی امیرکبیر

کرمانشاه ، حمید
(دکتری تخصصی دندانپزشکی)

عضو هیئت علمی دانشکده دندانپزشکی دانشگاه
علوم پزشکی تهران

ولی زاده، سارا
(دکتری عمومی دندانپزشکی)

دستیار تخصصی ترمیمی دانشکده دندانپزشکی
دانشگاه علوم پزشکی دانشگاه تهران

مضطرزاده ، فتح الله
(دکتری مهندسی مواد)

عضو هیئت علمی دانشکده مهندسی
پزشکی دانشگاه صنعتی امیرکبیر

فهرست مندرجات

صفحه	عنوان
ج	آشنایی با مؤسسه استاندارد
د	کمیسیون فنی تدوین استاندارد
و	پیش گفتار
ه	مقدمه
۱	۱ هدف و دامنه کاربرد
۱	۲ مراجع الزامی
۱	۳ اصطلاحات و تعاریف
۲	۴ سامانه اطلاعاتی در محل اقلام تجهیزات دندانپزشکی

پیش‌گفتار

استاندارد "دندانپزشکی - سامانه‌های اطلاعاتی در محل تجهیزات دندانپزشکی در محیط کاری تامین‌کننده مراقبت بهداشت دهانی" که پیش‌نویس آن در کمیسیون‌های مربوط توسط مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران / سازمان تهیه و تدوین شده و در دویست و شصت و پنجمین اجلاس کمیته ملی استاندارد مهندسی پزشکی مورخ ۸۸/۱۲/۲۳ مورد تصویب قرار گرفته است، اینک به استناد بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱، به عنوان استاندارد ملی ایران منتشر می‌شود.

برای حفظ همگامی و هماهنگی با تحولات و پیشرفت‌های ملی و جهانی در زمینه صنایع، علوم و خدمات، استانداردهای ملی ایران در مواقع لزوم تجدید نظر خواهد شد و هر پیشنهادی که برای اصلاح و تکمیل این استانداردها ارائه شود، هنگام تجدید نظر در کمیسیون فنی مربوط مورد توجه قرار خواهد گرفت. بنابراین، باید همواره از آخرین تجدیدنظر استانداردهای ملی استفاده کرد.

منابع و مآخذی که برای تهیه این استاندارد مورد استفاده قرار گرفته به شرح زیر است:

ISO 4073:2009 - Dentistry – Information system on the location of dental equipment in the working area of the oral health care provider

دندانپزشکی – سامانه های اطلاعاتی بر روی تجهیزات دندانپزشکی در محیط کاری تامین کننده مراقبت بهداشت دهانی

۱ هدف و دامنه کاربرد

هدف از تدوین این استاندارد مشخص کردن سامانه اطلاعاتی برای محل اقلام تجهیزات دندانپزشکی می باشد. این تجهیزات در محیط کاری تیم تامین کننده مراقبت بهداشت دهانی که در آنجا آزمون، عملیات و دیگر روش های درمانگاهی به طور مستقیم بر روی بیمار انجام می شود، به کار می رود. شناسایی سامانه، مفاهیمی از ارائه اطلاعات کلی در مورد وجود اقلام و توصیف ویژگی های مرتبط تغییر پذیری و انعطاف پذیری ابعادی اقلام و قطعات تجهیزات آنها را فراهم می آورد. به علاوه این استاندارد تعاریف کلی مورد استفاده در محیط تجهیزات دندانپزشکی را فراهم می آورد. این استاندارد برای محل اقلام تجهیزات دندانپزشکی که در محیط کاری تیم تامین کننده مراقبت بهداشت دهانی به کار می رود کاربرد دارد.

۲ مراجع الزامی

مدارک الزامی زیر حاوی مقرراتی است که در متن این استاندارد به آنها ارجاع داده شده است. بدین ترتیب آن مقررات جزئی از این استاندارد محسوب می شود. در مورد مراجع دارای تاریخ چاپ و / یا تجدیدنظر، اصلاحیه ها و تجدیدنظرهای بعدی این مدارک مورد نظر نیست. معهدا بهتر است کاربران ذینفع این استاندارد، امکان کاربرد آخرین اصلاحیه ها و تجدیدنظرهای مدارک الزامی زیر را مورد بررسی قرار دهند. در مورد مراجع بدون تاریخ چاپ و / یا تجدیدنظر، آخرین چاپ و / یا تجدید نظر آن مدارک الزامی ارجاع داده شده موردنظر است.

استفاده از مراجع زیر برای کاربرد این استاندارد الزامی است:

۱-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۲۸۱۸: سال ۱۳۶۷، واژه ها و اصطلاحات دندانپزشکی - بخش اول - اصطلاحات پایه

۲-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۲۸۹۲: سال ۱۳۶۸، واژه ها و اصطلاحات دندانپزشکی - بخش دوم - مواد دندانی

۳ اصطلاحات و تعاریف

در این استاندارد علاوه بر اصطلاحات و تعاریف به کار رفته در استاندارد ملی ایران با شماره ۲۸۱۸ و استاندارد ملی ایران با شماره ۲۸۹۲، اصطلاحات و تعاریف زیر به کار می رود.

۱-۳

مطب دندانپزشکی

اتاق جراحی دندان

مکانی که بیماران توسط کاربر مربوطه مورد درمان یا عمل مورد نیاز قرار می گیرند.

۲-۳

تامین کننده مراقبت بهداشت دهانی

کاربر دندان

شخصی که فرایند درمان را بر روی بیمار انجام می دهد.

به عنوان مثال دندانپزشک، متخصص بهداشت

۳-۳

دستیار دندانپزشکی

شخصی که به کاربر دندان در محیط کاری کمک می کند

۴-۳

محیط کاری تامین کننده مراقبت بهداشت دهانی

محیط عملیاتی تامین کننده مراقبت بهداشت دهانی

فضای کاری تامین کننده مراقبت بهداشت دهانی

محیط سازمان دهی شده اطراف تامین کننده مراقبت بهداشت دهانی که برای موقعیت دهی و درمان بیمار

تجهیز شده است

۵-۳

تجهیزات دندانپزشکی

اسباب، ماشین ها، دستگاه ها و لوازم جانبی آنها که به طور خاص برای استفاده دندانپزشکی و/یا رویه های

مرتبط با آن ساخته شده اند

۶-۳

تجهیزات رادیو گرافی دندانپزشکی

تجهیزات رادیوگرافی که برای اهداف تشخیص بیماری در دندانپزشکی طراحی شده و مورد استفاده قرار می

گیرد.

۷-۳

یونیت دندانپزشکی

ترکیبی از تجهیزات دندانپزشکی مرتبط بهم و وسایل دندانپزشکی که مجموعه کاربردی را برای استفاده در درمان های دندان‌تثکیل می دهند.

۸-۳

صندلی بیمار

وسیله ای طراحی شده به منظور نگهداری و موقعیت دهی بیمار برای درمان و همچنین فراهم آوری دامنه ای از جابجایی ها

۹-۳

چهارپایه کاربر

صندلی متحرک با ارتفاع قابل تنظیم که بدن تامین کننده مراقبت بهداشت دهانی یا دستیار دندانپزشکی بر روی آن قرار می گیرد.

۱۰-۳

چراغ کاربر

وسیله ای که برای روشن کردن حفره دهانی توسط کاربر به کار گرفته می شود.

۱۱-۳

فعالساز پلیمریزاسیون با منبع تغذیه

وسیله ای برای ایجاد نور که به طور مستقیم درون حفره دهانی بیمار قرار می گیرد تا پلیمریزاسیون مواد دندان‌تثکیل صورت گیرد.

۱۲-۳

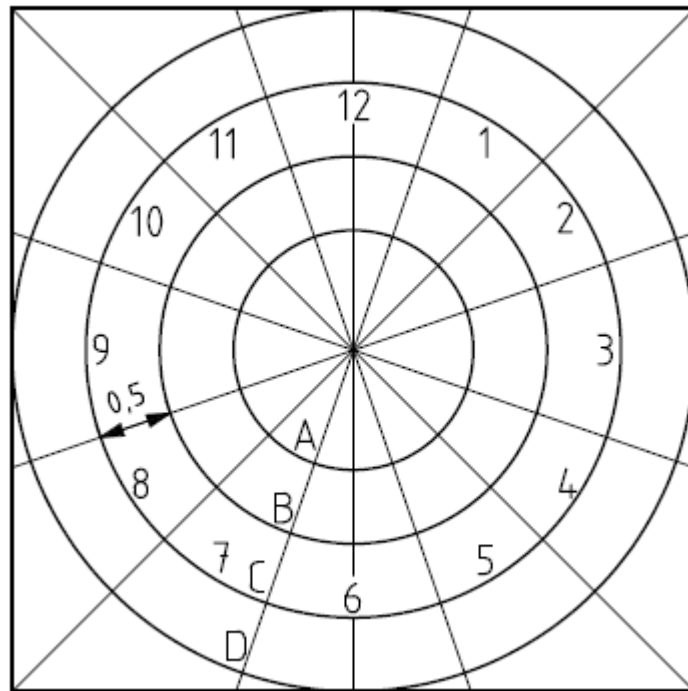
ساکشن^۱

واحد های مکشی با حجم بالا و پایین و شیلنگ های مربوطه که به یک ماشین مکش از راه دور متصل هستند و قابلیت ایجاد جریان هوای طراحی شده دارند تا اسپری، مایعات و ذرات جامد را از دهان بیمار در حین درمان خارج کنند.

۴ سامانه اطلاعاتی در محل اقلام تجهیزات دندانپزشکی

سامانه اطلاعاتی بر روی ارقام تجهیزات دندانپزشکی در محیط کاری تامین کننده مراقبت بهداشت دهانی شامل مجموعه ای از دایره های هم مرکز است که با A، B، C و D نمایش داده می شود و از مرکز شروع می شود. مرکز این دایره به دهان بیمار که بر روی صندلی بیمار نشسته است اشاره دارد. بخش های شعاعی از شماره ۱ الی ۱۲ نمایش داده می شوند و در جهت ساعتگرد می باشند (به شکل ۱ مراجعه کنید).

ابعاد بر حسب متر

شکل ۱ - سامانه اطلاعاتی در محل ارقام تجهیزات دندانپزشکی

چهار دایره هم مرکز حول مرکز با فاصله ۰/۵ متر که هر کدام محل دقیق ارقام متفاوت را بیان می کند. دایره ها با حروف A، B، C و D مشخص شده اند.

محل ارقام تجهیزات دندانپزشکی و همچنین نشانه ای از محیط کاری تامین کننده مراقبت بهداشت دهانی ممکن است در نقشه مرجع به وسیله یک طرح ساده ارائه شود.

مثال ۱ جزئی که در فاصله کمتر از ۰/۵ متری و در موقعیت ساعت ۸ است = A8

مثال ۲ جزئی که در فاصله بین ۱/۵ متری تا ۲ متری و در موقعیت ساعت ۳ است = D3